

ΜΑΘΗΜΑ 4^ο (σελ. 21-24)

3.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΣΗ (σελ. 21)

- Η θέση που καταλαμβάνει το άτομο στις κοινωνικές ομάδες όπου συμμετέχει.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ	ΘΕΣΕΙΣ
Οικογένεια Σχολείο Επιχείρηση Πολιτικό κόμμα	γονιός, παιδί δάσκαλος, μαθητής εργοδότης, εργαζόμενος στέλεχος, μέλος

- Εξουσία** που έχει το άτομο: ανάλογη της κοινωνικής του θέσης

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΣΗ	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ-ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΕΞΟΥΣΙΑ
μεγάλη μικρή	πολλά λίγα	μεγάλη μικρή

3.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ (σελ. 21)

- Τρόπος κατάληψης κοινωνικής θέσης: ανάλογα με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του ατόμου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ
εκ γενετής ηλικία φύλο εθνότητα	δοτές μαθητής στρατιώτης Έλληνας
επίκτητα μόρφωση εισόδημα	κεκτημένες φοιτητής, καθηγητής επιχειρηματίας

Η σημασία των εκ γενετής ή επίκτητων χαρακτηριστικών διαφέρει από κοινωνία σε κοινωνία.

(παλαιότερες κοινωνίες ⇒ δινόταν βάρος στα εκ γενετής χαρακτηριστικά, π.χ. η γυναίκα αποκλειόταν από θέσεις εξουσίας)

(σύγχρονες κοινωνίες ⇒ δίνεται βάρος στα επίκτητα χαρακτηριστικά π.χ. η μόρφωση και οι δεξιότητες οδηγούν σε κεκτημένες κοινωνικές θέσεις, εφόσον υπάρχει ισότητα)

3.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ (σ.22)

- ΕΙΝΑΙ η **συμπεριφορά** που οφείλει να έχει το άτομο που κατέχει μια κοινωνική θέση απέναντι στα άλλα άτομα
- ΑΠΟΡΡΕΕΙ από **δικαιώματα / υποχρεώσεις** που πηγάζουν από την κοινωνική του θέση
- ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ από **κοινωνικούς κανόνες**
(π.χ. σχολικοί κανόνες ⇒ προσδιορίζουν το ρόλο του μαθητή
νόμοι ⇒ προσδιορίζουν το ρόλο του πολίτη)
- ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΕΤΑΙ με βάση την **προσωπικότητα** του καθενός.

Η ελευθερία στην προσαρμογή του κοινωνικού ρόλου στην προσωπικότητά μας, εξαρτάται από την κάθε κοινωνία.

(παλαιότερες κοινωνίες ⇒ λιγότερη ελευθερία επιλογής συμπεριφοράς)

(σύγχρονες κοινωνίες ⇒ περισσότερη ελευθερία επιλογής συμπεριφοράς)

ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΡΟΛΩΝ (π.χ. γονέας – εργαζόμενος)

Συμμετοχή σε πολλές κοινωνικές ομάδες ⇔ Πολλοί κοινωνικοί ρόλοι ⇔ Πολλές υποχρεώσεις ⇔ Σύγκρουση ρόλων

3.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ (σ.23-24)

- ΕΙΝΑΙ **πρότυπα συμπεριφοράς** (π.χ. ισομερής κατανομή οικογενειακών βαρών)
- ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΙ από **κοινωνικές αξίες** (π.χ. αξία ισότητας)
- ΕΙΔΗ: τυπικοί – άτυποι (γραπτοί – άγραφοι)
αυστηροί – ελαστικοί (προβλέπουν ή όχι ποινές)
γενικοί – ειδικοί (αφορούν όλο ή μέρος του κοινωνικού συνόλου)